

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.07.2009, sp. zn. 29 Cdo 1830/2007, ECLI:CZ:NS:2009:29.CDO.1830.2007.1

Číslo: 55/2010

Právní věta: Jednající osoba se ve smyslu § 49a, věty první, obč. zák. může účinně dovolat podstatného omylu vyvolaného osobou, které byl právní úkon určen, jen jde-li o tzv. omluvitelný omyl. Omluvitelným je přitom jen takový omyl, k němuž došlo přesto, že jednající (mýlící se) osoba postupovala s obvyklou mírou opatrnosti (že vyvinula obvyklou péči), kterou lze se zřetelem k okolnostem konkrétního případu po každém požadovat k tomu, aby se takovému omylu vyhnul. Postupník, jenž si před podpisem smlouvy o úplatném postoupení pohledávky vůči dlužníku, který je v konkursu, neověřil skutečnost, že postupovaná pohledávka byla přihlášena v konkursu vedeném na majetek dlužníka a že účinky přihlášení pohledávky nadále trvají, alespoň tím, že u postupitele nahlédl do kopie přihlášky postupované pohledávky v konkursu anebo tím, že si od něj vyžádal listinu dokládající stav přihlášené pohledávky v konkursu vedeném na majetek dlužníka (např. výpis z upraveného seznamu přihlášených pohledávek ve smyslu § 21 odst. 3 zákona č. 328/1991 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2007), se nemůže účinně dovolat relativní neplatnosti postupní smlouvy podle § 49a, věty první, obč. zák. jen proto, že postupitel v něm vyvolal skutkový omyl o stavu postupované pohledávky (z něž sám v důsledku nedbalé správy svých pohledávek vycházel) prohlášením, že pohledávku do konkursu vedeného na majetek dlužníka přihlásil a že správce konkursní podstaty takto přihlášenou pohledávku přezkoumal a uznal. Takový omyl postupníka není omylem omluvitelným, neboť postupník při uzavření smlouvy zanedbal obvyklou míru opatrnosti (nevyvinul obvyklou péči), kterou lze na něm požadovat a jejímž prostřednictvím by se tomuto omylu vyhnul.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.07.2009

Spisová značka: 29 Cdo 1830/2007

Číslo rozhodnutí: 55

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem ze dne 23. 6. 2005 K r a j s k ý s o u d v Ostravě na základě žaloby W., a. s., směřující vůči žalované Ing. M. H., jako tehdejší správkyň konkursní podstaty úpadkyně U. banky, a. s. „v likvidaci“, určil, že žalobkyně má „po právu“ vůči úpadkyni pohledávku ve výši 1 186 000 Kč z titulu bezdůvodného obohacení.

Soud dospěl po provedeném dokazování k závěru, že smlouva o postoupení pohledávky uzavřená dne 20. 12. 2001 mezi pozdější úpadkyní jako postupitelkou a MDZ P., a. s. (dnes pod obchodní firmou P. M., a. s.) – dále též jen „společnost M.“, jako postupnicí, o kterou se opírá žalobkyně požadavek na vydání bezdůvodného obohacení vzniklého plněním podle této smlouvy, je neplatná dle § 49a zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, pro omluvitelný omyl. Konkrétně uzavřel, že pozdější úpadkyně uvedla postupnici v omyl tím, že ji ujistila, že postupovanou pohledávku za dlužníkem ZOTH, spol. s r. o. (dále též jen „dlužník Z.“), ve výši 71 985 162,88 Kč, přihlásila do konkursu vedeného na majetek tohoto dlužníka, kde tato pohledávka byla zjištěna.

K odvolání Mgr. L. R., jako nového správce konkursní podstaty úpadkyně, Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 25. 10. 2006 změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zamítl.

Soud při posuzování důvodnosti žalobou uplatněného nároku vyšel zejména z toho, že:

1) Postupní smlouvou ze dne 20. 12. 2001 postoupila pozdější úpadkyně společnosti M., a. s., svou pohledávku vůči dlužníku Z., ve výši 71 985 162,88 Kč, za sjednanou úplatu ve výši 19 800 000 Kč. Dlužník Z. se tehdy již nacházel v konkursu vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 41 K 235/97. Pozdější úpadkyně společnost M. v postupní smlouvě ujistila, že postupovanou pohledávku přihlásila do konkursu vedeného na majetek dlužníka Z., kde ji správce konkursní podstaty přezkoumal a uznal. Společnost M. uhradila pozdější úpadkyni sjednanou úplatu za postoupení.

2) V konkursu vedeném na majetek dlužníka Z. byla pohledávka postoupená postupní smlouvou z 20. 12. 2001 přihlášená (příhláškou ze dne 22. 4. 1998) společností U. T., a. s. (dále též jen „společnost U. T.“), a ve prospěch této společnosti byla také zjištěna.

3) Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 29. 10. 2003, zamítl návrh společnosti U. T., aby na její místo do řízení vstoupila ohledně postupované pohledávky pozdější úpadkyně (odůvodněný tím, že jako mandátář pozdější úpadkyně přihlásila postupovanou pohledávku svým jménem /za sebe/ omylem).

4) Dopisem ze dne 21. 10. 2002 vyzvala společnost M. pozdější úpadkyni k vrácení zaplacené úplaty za postoupení pohledávky, poukazujíc na to, že pozdější úpadkyně – oproti poskytnutému ujištění o opaku – pohledávku do konkursu vedeného na majetek dlužníka Z. nepřihlásila.

5) Společnost M. (jako postupitelka) uzavřela 4. 3. 2003 se žalobkyní (jako postupnicí) smlouvu o postoupení pohledávky vůči pozdější úpadkyni ve výši 579 000 Kč představující část bezdůvodného obohacení vzniklého tím, že společnost M. uhradila pozdější úpadkyni úplatu za postoupení pohledávky podle neplatné postupní smlouvy z 20. 12. 2001. Postoupení oznámila společnost M. pozdější úpadkyni dopisem ze dne 5. 3. 2003.

6) Společnost M. (jako postupitelka) uzavřela 31. 3. 2003 se žalobkyní (jako postupnicí) smlouvu o postoupení pohledávky vůči pozdější úpadkyni ve výši 607 000 Kč představující část bezdůvodného obohacení vzniklého tím, že společnost M. uhradila pozdější úpadkyni úplatu za postoupení pohledávky podle neplatné postupní smlouvy z 20. 12. 2001.

7) Usnesením ze dne 29. 5. 2003, sp. zn. 33 K 10/2003, prohlásil Krajský soud v Ostravě konkurs na majetek úpadkyně.

8) Žalobkyně přihlásila pohledávky nabyté postupními smlouvami ze 4. 3. a 31. 3. 2003 do konkursu vedeného na majetek úpadkyně, kde je správce konkursní podstaty při přezkumném jednání popřel co do pravosti a výše, a to především s odůvodněním, že postupní smlouva z 20.

12. 2001 není neplatná.

Na tomto základě odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně uzavřel, že postupní smlouva z 20. 12. 2001 není neplatná dle § 49a obč. zák. Odvolací soud poukázal na závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2002, sp. zn. [30 Cdo 1251/2002](#) (jenž je veřejnosti k dispozici na webových stránkách Nejvyššího soudu), o tom, že osoba, která se dovolává omylu, není zbavena povinnosti podle okolností konkrétního případu si sama zajistit odpovídající míru objektivních informací o okolnostech, které má za rozhodující pro uskutečnění zamýšleného právního úkonu.

Je proto podstatné, zda šlo tzv. omluvitelný omyl. O omluvitelný omyl jednajících strany týkající se skutkových okolností dle odvolacího soudu nejde, měla-li jednající a omylu se dovolávající osoba možnost se takovému omylu vyhnout vlastní pečlivostí při seznání skutečností rozhodujících pro uskutečnění právního úkonu.

Podle odvolacího soudu je zřejmé, že bylo-li pro společnost M. při uzavření postupní smlouvy z 20. 12. 2001 rozhodující, že postupovaná pohledávka byla pozdější úpadkyní přihlášená a zjištěna v konkursu (vedeném na majetek dlužníka Z.), „bylo by třeba předpokládat“, že si jako postupnice ověří pravý stav věci.

Možnost přesvědčit se, zda postupitelka postupovanou pohledávku do konkursu skutečně přihlásila a zda tato pohledávka byla zjištěna, přitom „zcela objektivně“ existovala, a to zvláště za situace, kdy k přihlášení pohledávky do konkursu došlo již v roce 1998 a k postoupení pohledávky v roce 2001. Postupnice se však bez příčiny nechala ve svém úsudku mylně ovlivnit tím, co bylo ve smlouvě deklarováno, aniž si k ověření této skutečnosti nechala postupitelkou předložit alespoň kopii přihlášky pohledávky s prezentačním razítkem konkursního soudu, z níž by bylo nepochybně seznatelné, zda předmětná pohledávka byla přihlášená do konkursu a kdo ji do konkursu přihlásil.

Odvolací soud proto dospěl k závěru, že zanedbání požadavku přiměřené péče jednající osoby (společnosti M.) zajistit si okolnostem odpovídající objektivní informace pro posouzení existence předpokladu (přihlášení a zjištění pohledávky v konkursu vedeném na majetek dlužníka Z.), který pro ni byl z hlediska uvažovaného právního úkonu (postupní smlouvy z 20. 12. 2001) významný (rozhodný), znemožnilo jednající osobě účinně se dovolat relativní neplatnosti pro omyl podle § 49a obč. zák. Žalobkyně tak existenci uplatněné pohledávky neprokázala ani v části nabyté postoupením.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, namítajíc, že ve smyslu ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“) spočívá na nesprávném právním posouzení věci a požadujíc, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Konkrétně dovolatelka nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že zanedbala požadavek přiměřené péče. Zdůrazňuje, že návrh postupní smlouvy z 20. 12. 2001 zpracovala a postupnici předložila pozdější úpadkyně. Dva z nejvyšších členů tehdejšího statutárního orgánu pozdější úpadkyně (místopředseda představenstva Ing. M. F. a člen představenstva Ing. T. M., ubezpečili postupnici (v článku I. odst. 5 postupní smlouvy z 20. 12. 2001), že postupovaná pohledávka byla přihlášená do konkursního řízení, že byla i přezkoumána správcem konkursní podstaty a jím také uznána. Proto lze mít podle dovolatelky za to, že takovéto prohlášení a ubezpečení členů statutárního orgánu by mělo být v každém případě „pravdivé a objektivní“.

Výklad zaujatý odvolacím soudem by dle dovolatelky znamenal, že jakýkoliv, tedy i písemný, právní úkon učiněný statutárním orgánem není pravdivý, pokud se neprokáže opak. Takový závěr je však zcela v rozporu s logickým chápáním platnosti písemných právních úkonů, kdyby druhá smluvní

strana vždy musela veškeré uváděné údaje předkládané navrhovatelem smlouvy nějakým způsobem přezkoumávat a objektivizovat; je zcela nelogické – pokračuje dovolatelka – aby akceptant předloženého návrhu vycházel z toho, že údaje v předloženém návrhu jsou nepravdivé a proto musí nejdříve zjistit jejich pravdivost. Podle dovolatelky je naopak zapotřebí vycházet z toho, že předkládané údaje uvedené v návrhu jsou pravdivé; jestliže později vyjde najevo nepravdivost těchto údajů, pak je dán důvod neplatnosti právního úkonu pro omyl.

V posuzované věci pozdější úpadkyně ubezpečovala postupnici svým statutárním orgánem o přihlášení postupované pohledávky do konkursu nejen v postupní smlouvě z 20. 12. 2001, ale i ve vyjádřeních k žalobě v této věci. Úvahu odvolacího soudu, že si měla nechat předložit kopii přihlášky pohledávky s prezenčním razítkem podatelny konkursního soudu, je podle dovolatelky zcela nepřiléhavá již proto, že vzhledem k odlišnosti sídla přihlašovatele a konkursního soudu byla přihláška zasílána soudu poštou.

Žalovaný se ve vyjádření ztotožňuje se závěry odvolacího soudu a navrhuje dovolání zamítnout.

Zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčním zákonem), byl s účinností od 1. 1. 2008 zrušen zákon o konkursu a vyrovnání (§ 433 bod 1. a § 434), s přihlédnutím k § 432 odst. 1 insolvenčního zákona se však pro konkursní a vyrovnací řízení zahájená před účinností tohoto zákona (a tudíž i pro spory vedené na jejich základě) použijí dosavadní právní předpisy (tedy vedle zákona o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. 12. 2007, i občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2007).

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., avšak není důvodné.

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají; Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelkou, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 49a obč. zák. právní úkon je neplatný, jestliže jej jednající osoba učinila v omylu, vycházejícím ze skutečnosti, jež je pro jeho uskutečnění rozhodující, a osoba, které byl právní úkon určen, tento omyl vyvolala nebo o něm musela vědět. Právní úkon je rovněž neplatný, jestliže omyl byl touto osobou vyvolán úmyslně. Omyl v pohnutce právní úkon neplatným nečiní.

Ustanovení § 40a obč. zák. k tomu ve větě první určuje, že také tehdy, jde-li o důvod neplatnosti právního úkonu podle ustanovení § 49a obč. zák., považuje se právní úkon za platný, pokud se ten, kdo je takovým úkonem dotčen, neplatnosti právního úkonu nedovolá.

Z ustanovení § 524 obč. zák. se dále podává, že věřitel může svou pohledávku i bez souhlasu dlužníka postoupit písemnou smlouvou jinému (odstavec 1). S postoupenou pohledávkou přechází i její příslušenství a všechna práva s ní spojená (odstavec 2).

V této podobě platila citovaná ustanovení občanského zákoníku již v době uzavření postupní smlouvy z 20. 12. 2001 a dosud nedoznala změn.

Z hlediska naplnění předpokladů, za nichž se lze dovolat relativní neplatnosti postupní smlouvy z 20. 12. 2001 pro omyl dle § 49a obč. zák., skutkový stav zjištěný soudy nižších stupňů potvrzuje správnost závěrů odvolacího soudu o tom, že pozdější úpadkyně vyvolala ve společnosti M. omyl o stavu postupované pohledávky tím, že v postupní smlouvě z 20. 12. 2001 uvedla, že pohledávku přihlásila do konkursu vedeného na majetek dlužníka Z, kde byla (ve výši, v jaké byla postupována) správcem konkursní podstaty přezkoumána a uznána.

V řízení nebylo tvrzeno ani prokazováno, že by tento omyl byl pozdější úpadkyní vyvolán úmyslně (výše popsané skutkové závěry dokládají, že šlo o důsledek nedbalosti pozdější úpadkyně při správě vlastního majetku, kdy pozdější úpadkyně až následně zjistila, že pohledávku přihlásil do konkursu její mandatář svým jménem) a v tomto ohledu není uplatňována ani žádná dovolací námitka. Spor se tedy soustřeďuje k výkladu ustanovení § 49a, věty první, obč. zák. Nejvyšší soud sdílí rovněž názor odvolacího soudu – jemuž se dovolatelka také neprotiví – že šlo o podstatný omyl jednající osoby týkající se skutkových okolností vážících se k postupované pohledávce (*error facti*).

Právní teorie i soudní praxe nicméně vychází z toho, že jednající osoba se může účinně dovolat podstatného omylu vyvolaného osobou, které byl právní úkon určen, jen jde-li o tzv. omluvitelný omyl. K omluvitelnému omylu v literatuře srov. (ve vazbě na historický vývoj institutu omylu v českém soukromém právu) např. již Mayr, R.: Soustava občanského práva. 2. vydání, Brno 1929, kniha první, str. 155, Sedláček, J.: Obligační právo, druhé přepracované vydání, Nákladem československého akademického spolku „Právnick“ v Brně, Brno 1933, str. 70-71, Rouček, F. – Sedláček, J.: Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému, Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, Praha 1935, Díl. IV., str. 89 až 92, a dále např. Švestka, J. – Spáčil, J. – Škárová, M. – Hulmák, M. a kol: Občanský zákoník I. Komentář. 1. vydání, Praha, C. H. Beck 2008, str. 402 a v judikatuře vedle odvolacím soudem označeného rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. [30 Cdo 1251/2002](#) též usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 9. 2008, sp. zn. [III. ÚS 429/08](#) (jež je veřejnosti k dispozici na webových stránkách Ústavního soudu). Z rozhodnutí, v nichž Nejvyšší soud odkazuje na závěry obsažené v rozsudku sp. zn. [30 Cdo 1251/2002](#) co do požadavku, aby šlo o omyl omluvitelný, srov. dále usnesení ze dne 20. 10. 2006, sp. zn. [33 Odo 519/2006](#) a ze dne 19. 4. 2007, sp. zn. [28 Cdo 1988/2006](#) a rozsudky ze dne 20. 11. 2008, sp. zn. [33 Odo 1472/2006](#) a ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. [33 Odo 1560/2006](#) (všechna tato rozhodnutí jsou veřejnosti k dispozici na webových stránkách Nejvyššího soudu).

Omluvitelným je přitom jen takový omyl, k němuž došlo přesto, že jednající (mýlící se) osoba postupovala s obvyklou mírou opatrnosti (že vyvinula obvyklou péči), kterou lze se zřetelem k okolnostem konkrétního případu po každém požadovat k tomu, aby se takovému omylu vyhnul. Jinak řečeno, o omluvitelný omyl jde, nemohla-li jednající (mýlící se) osoba rozpoznat skutečný stav věci (zjistit existenci omylu) ani poté, co (by) postupovala s obvyklou mírou opatrnosti (poté co /by/ vyvinula obvyklou péči), kterou lze na ní požadovat.

V rozsudku sp. zn. [30 Cdo 1251/2002](#) (na který v podrobnostech odkazuje) Nejvyšší soud výslovně uvádí, že o omluvitelný omyl „nepochybně nejde, byl-li omyl jednající osoby zaviněn její nedbalostí při využití možnosti ověřit si skutečnosti rozhodné pro uskutečnění zamýšleného právního úkonu“.

Dovolací argumentace se soustřeďuje k námitce, že z hlediska naplnění předpokladů pro dovolání se relativní neplatnosti postupní smlouvy z 20. 12. 2001 podle § 49a, věty první, obč. zák. je dostačující, že dovolatelka spoléhala na to, že údaje uvedené v návrhu postupní smlouvy postupitelkou (pozdější úpadkyní) jsou pravdivé.

Takto pojatá obrana se ovšem pojí jen ke skutečnosti (příslušnému článku postupní smlouvy z 20. 12. 2001), která omyl vyvolala a nikoli k okolnostem, jejichž existence činí omyl dovolatelky omluvitelným z hlediska požadavků kladených na ni osobně (co do zachování obvyklé či běžné míry opatrnosti, respektive co do vyvinutí náležité /obvyklé, běžné/ péče).

Nejvyšší soud v této souvislosti uzavírá, že požadavek omluvitelného omylu, coby předpoklad účinného dovolání se relativní neplatnosti právního úkonu (zde postupní smlouvy z 20. 12. 2001) dle § 49a, věty první, obč. zák. pro podstatný skutkový omyl vyvolaný druhou smluvní stranou (zde pozdější úpadkyní) je plně v souladu se zásadou *vigilantibus iura* (podle níž „jen bdělým svědčí jejich práva“), opakovaně zdůrazňovanou i v rozhodovací praxi Ústavního soudu.

V posuzované věci bylo mezi stranami postupní smlouvy z 20. 12. 2001 nesporné, že předmětem postoupení je pohledávka vůči dlužníku, který je v úpadku (ohledně kterého probíhá konkurs prohlášený podle zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání /dále též jen „ZKV“/). Z (pravdivého) údaje v postupní smlouvě o spisové značce věci, v níž probíhá konkurs na majetek dlužníka Z. (41 K 235/97), bylo též patrné, že konkursní řízení probíhá od roku 1997. Postupníci muselo být (při zachování běžné opatrnosti či dodržení požadavku obvyklé péče) již z těchto údajů zřejmo, že možnost podílet se alespoň poměrně na uspokojení postupované pohledávky v konkursu vedeném na majetek dlužníka Z. bude mít jen tehdy, přihlásila-li postupitelka (pozdější úpadkyně) postupovanou pohledávku včas a řádně do konkursu vedeného na majetek dlužníka Z. a jestliže zároveň účinky přihlášení pohledávky nadále trvají (byla-li přihlášená pohledávka v konkursu zjištěna nebo /alespoň/ nebyla-li dosud v konkursu popřena, případně probíhá-li dosud spor o pravost nebo výši této pohledávky v konkursu).

V takto ustavených poměrech se od každého postupníka očekává, že před podpisem postupní smlouvy alespoň nahlédne do listin dokládajících, že mu zůstala zachována možnost poměrného uspokojení v konkursu vedeném na majetek dlužníka. Přitom vůbec nejde o to, aby takové „ověření“ směřovalo (a to i u vědomí obtíží s takovými kroky spojenými) ke konkursnímu soudu nebo ke správci konkursní podstaty úpadce Z. Běžnou míru opatrnosti nepochybně zachová takový postupník, který před podpisem postupní smlouvy, jejímž předmětem je pohledávka vůči dlužníku, na jehož majetek byl prohlášen konkurs, požádá o předložení kopie přihlášky, případně listiny dokládající stav přihlášené pohledávky v konkursu vedeném na majetek dlužníka (např. výpisu z upraveného seznamu přihlášených pohledávek ve smyslu § 21 odst. 3 ZKV), postupitele. Není ani podstatné, zda postupitel může předložit postupníku kopii přihlášky opatřenou prezenčním razítkem konkursního soudu, nebo jen kopii přihlášky, kterou konkursnímu soudu zaslal poštou. To vše platí pro posuzovanou věc tím více, že předmětem postoupení byla pohledávka přesahující 71 000 000 Kč a že sjednaná úplata za postoupení této pohledávky přesahovala 19 000 000 Kč.

Kdyby dovolatelka v posuzované věci před podpisem postupní smlouvy alespoň nahlédla do přihlášky postupované pohledávky, okamžitě by zjistila /bez zřetele k tomu, zda přihláška byla opatřena prezenčním razítkem soudu/ fatální skutkový omyl spočívající v tom, že přihlašovatelem postupované pohledávky do konkursu vedeného na majetek dlužníka Z. nebyla postupitelka (mandant), nýbrž její mandatář (společnost U. T.).

Nejvyšší soud na tomto základě uzavírá, že postupník, jenž si před podpisem postupní smlouvy, jejímž předmětem bylo úplatné postoupení pohledávky vůči dlužníku, který je v konkursu, neověřil skutečnost, že postupovaná pohledávka byla přihlášená v konkursu vedeném na majetek dlužníka a že účinky přihlášení pohledávky nadále trvají, alespoň tím, že u postupitele nahlédl do kopie přihlášky postupované pohledávky v konkursu anebo tím, že si od něj vyžádal listinu dokládající stav přihlášené pohledávky v konkursu vedeném na majetek dlužníka (např. výpis z upraveného seznamu přihlášených pohledávek ve smyslu § 21 odst. 3 ZKV), se nemůže účinně dovolat relativní neplatnosti postupní smlouvy podle § 49, věty první, obč. zák. jen proto, že postupitel v něm vyvolal skutkový

omyl o stavu postupované pohledávky (z něž sám v důsledku nedbalé správy svých pohledávek vycházel) prohlášením, že pohledávku do konkursu vedeného na majetek dlužníka přihlásil a že správce konkursní podstaty takto přihlášenou pohledávku přezkoumal a uznal. Takový omyl postupníka není omylem omluvitelným, neboť postupník při uzavření postupní smlouvy zanedbal obvyklou míru opatrnosti (nevyvinul obvyklou péči), kterou lze na něm požadovat a jejímž prostřednictvím by se tomuto omylu vyhnul.

Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), dovolání jako neopodstatněné zamítl (§ 243b odst. 2 o. s. ř.).